

Marek Straponček: *Hudobná kultúra žižovských krčiem: prípadová štúdia U Kulaté Báby*

Oponentský posudek bakalárskej práce

Marek Straponček si jako téma výzkumu pro svoji bakalářskou práci vybral zkoumání hudebních událostí v žižovské hospodě U kulaté báby.

Na úvod je zařazen pro etnomuzikologické výzkumy obvyklý positioning, autor zde zdůvodňuje výběr tématu a představuje svoji outsiderskou pozici vůči němu. Jako teoretické zakotvení si volí základní hudebně-antropologický text Alana P. Merriama, dále pak pracuje s koncepty kulturní kohorty, participačního modelu provozování hudby a identity nastíněné etnomuzikologem Thomasem Turinem (2008). Dané koncepty jsou přitom s ohledem na téma adekvátně zvolené a funkční. Autor se pokoušel zjistit, které hudební i nehudební habitusy jsou pro tuto kohortu – tedy účastníky hudebních událostí v hospodě U Kulaté Báby – charakteristické.

Současně z etnomuzikologického zkoumání pěkně vysvítá heterogenita zkoumané skupiny: to je např. moment, kdy informátor jménem Šotek hodnotí Cyrila i Zdeňka jako ty, kdo se necítí jako trampové a nechodí na vandry, pouze je baví hudba a tak se aktivně účastní hudebních setkání. Škoda, že se autor nedotkl například otázky, jak tedy aktéři koncipují hranice vlastní kohorty – kdo je tramp a kdo už nikoli? Je důležitější společné muzicírování anebo chození na „vandry“?

Následuje vhodně zvolená i popsaná metodologie, Marek volil standardní kombinaci dlouhodobého zúčastněného pozorování hudebních událostí a rozhovory s informátory, které se rozhodl považovat za klíčové (tj. především osoba „organizátora“ Šotka a dalších), počet těch, s nimiž byly prováděny rozhovory, není jasně uveden, v empirické části práce autor zmiňuje osm informátorů.

Podat jistý kontext k výzkumu se autor pokouší v kapitole „O trampingu“. Ta je však velmi stručná a omezuje se na základní poznatky, historický, případně i společensko-politický kontext trampingu nebo informaci o dnes již legendárních posázavských osadách a trampských lokalitách (např. Pikovice) se nedozvídáme.

V Momentce autor líčí jedno z hudebních setkání v hospodě U kulaté báby. Zatímco je tu naznačen jak charakter užívaného slangu, tak i tematika rozhovorů v podobě uvedených útržků z historek, překvapí při čtení dané momentky chybějící bližší a výstižnější popisy a charakteristika místa, účastníků i podoby provozovaného zpěvu, hraní i zmiňovaného tance. To si autor ponechává do pozdějších kapitol. Leccos z toho by ale bylo vhodnější zahrnout právě již do momentky. Z popisu události také není jasné, kolik dalších účastníků (ač autor místy píše o „okrajových členech komunity“) kromě oněch osmi v danou chvíli v hospodě je (či pravidelně bývá?) a jakým způsobem se oni na událostech podílejí – jsou to např. jen jaksi mimochodem se tu vyskytující, v podstatě pasivní posluchači? Vydělují se muzicírující hosté od zbytku klientely hospody? V následující kapitole „Kolektiv“ autor představuje svých osm „klíčových informátorů“, o nichž se dozvídáme opět jen základní informace, množství uváděných poznatků přitom není u všech stejné (zatímco u některých Marek uvádí např. bývalé nebo současné povolání, u jiných nikoli). Otázkou je, jak zdárně se autorovi

povedlo deklarované narativní rozhovory uskutečnit a s kolika z tzv. klíčových informátorů takové rozhovory udělal, a jak byly tyto rozhovory obsažné.

Kapitola „O krčme U Kulaté Báby“ se de facto omezuje pouze na popis místa, postrádám více informací o provozovateli, resp. hospodském i – opět – snahu o bližší alespoň stručnou historickou kontextualizaci – uvědomil si autor, jako roli např. může hrát umístění hospody právě na Žižkově? Opomenutí této skutečnosti stojí v přímém rozporu s faktem, že samotný název práce zní „Hudobná kultura žižkovských krčiem“.

V kapitole „Role hudby..“ pak autor podává charakteristiku na setkáních hraného repertoáru a funkce odlišných typů písniček. Nehudební habity, které pro danou kohortu shledal jako charakteristické, pak shrnuje v závěrečné kapitole „Byť trempom“.

Celkově se dá říci, že celou práci prostupuje stručnost, autor má tendenci pohybovat se pouze na povrchu a ponechal stranou hlubší nahlédnutí do minulosti – přitom se zdá být vzpomínání a ohlížení se do vlastní minulosti pro trampy podstatnou hodnotou. Ač by bylo jistě možné proniknout do daného tématu hlouběji a důkladněji, Marek Straponček se ve svém výzkumu soustředil výhradně na současné hudební události odehrávající se U kulaté báby a na několik jejich aktérů, což je na druhou stranu pro účely bakalářské práce dostačující. Práci proto doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako velmi dobrou.

V Praze dne 31. 8. 2016

Mgr. Zita Skořepová, Ph.D.